

فقه مصور عبادات

آسان سازی و آموزش احکام اسلام

زكات پاکی نماز روزه

د. محمد سرور محمد مراد سروری بلخی

زكات چهارپايا ن

عــــتاب زکات

مطالب

زكات چهارپايان

چهار یا یان

تعریف چهارپایان

حكم زكات چهارپايان

نصاب شتر وشمار آن

نصاب گاو وشمار آن

نصاب گوسفند وشمار آن

شرطهای وجوب زکات چهاریایان

نصاب شرعی برای زکات چهاریایان

شتر، گاو، و گوسفند.

حكم زكات چهارپايان

واجب است، بدلیل فرموده ای نبی اکرم کی (صاحبان شیر، گاو، و گوسفندی که زکات آنها را نداده اند، در روز قیامت این چهار پایانش بزرگتر و چاقتر شده میآیند، وصاحبان خود ها را با شاخهایشان میزنند، وزیر پا^(۱) نیز میکنند، اگر آخرین آنها ازین کار بر آمدند، اولین آنها باز میگردند، تا اینکه میان مردم قضاوت پایان یابد)).("

شرطهای وجوب زکات چهارپایان

 باید که از ملکیت چهار پایان در نزد مالکش یکسال کامل سپری شود، بدلیل فرموده ای نبی اکرم ﷺ: ((تا زمانیکه بر مالی یکسال نگذشته، در آن زکات نیست)).

(۱) ظلف: شنگل یا پای

(۲) به روایت مسلم.

(٣) به روايت ابن ماجه.

۲. این چهار پایان سائمه باشند، بدلیل فرموده ای نبی اکرم کینی:
((در هر چهل شتر سائمه یک شتر بنت لبون است)).(۴)
شتر سائمه: همان شتری است که در چراگاهها از علفها
وگیاهان مباحیکه الله تعالی رویانیده، بدون اینکه کسی آنرا
کاشته باشد، تغذیه کنند، اما اگر تغذیه آنها از مزرعه ای که
کشت کرده اند، باشد، در حکم سائمه نبوده، بر آنها زکات
نست.

۳. برای بهره گیری از شیر ونسل آنان مهیا شده باشد، نه برای کار، و شتر کاری: آنستکه برای قلبه کردن، ویا آب کشیدن از چاه، ویا بار کشی، ونقل امتعه از آن استفاده میشود.

بر شتران کاری زکات واجب نیست، زیرا که در این حالت از نیازمندیهای اصلی انسان مانند پوشاک وغیره بشمار میرود. اما اگر برای کرایه دادن تخصیص یافته بود، زکات در اجره آنست، هرگاه بر آن یکسال سیری شود.

۴. چهارپایان به نصاب شرعی رسیده باشند.

(۴) به روایت نسائی.

زكات چهاريايان

نصاب وزكات شتر

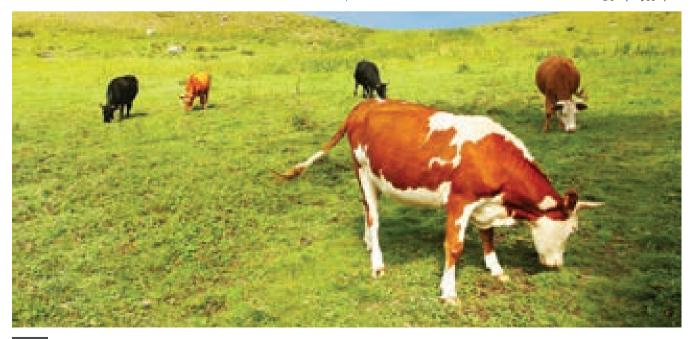
مقدار زكات واجب بر آنها	شمار شتران
يك گوسفند	۹ -۵
دو گوسفند	14-1.
سه گوسفند	19-10
چهار گوسفند	74-7.
بنت مخاض (شترى مادهء يكساله)	4 0 – 4 0
بنت لبون (شتری ماده، دوساله)	40 –42
حقه (شتر مادهء سه ساله.)	۶۰ :۴۶
الجذعه (شتر مادهء چهار ساله.)	٧٥ :۶١
دو بنت لبون(شتري ماده، دوساله)	۹۰ :۷۶
دو حقهٔ (شتری ماده، سه ساله)	17.:91
در هر چهل: یک بنت لبون، و در هر پنجاه: یک حقه است	:١٢٠

نصاب شرعی برای زکات چهاریایان

یکم: نصاب شتر، ومقدار واجب در هر نصاب

از انس بن مالک نف نقل شده که ابوبکر صدیق برایش نوشت: ((ایسن فریضه و زکات است که رسول الله کی بر مسلمانان فرض گردانیده، وهمان امری است که الله تعالی بر رسولش امر کرده: در بیست و چهار شتر و کمتر از آن در هر پنج شتر یک گوسفند است، اگر به بیست و پنج رسید تا سی و فینج در آن بنت مخاض (۱) است، و قتیکه به سی و شش شتر رسید تا چهل و پنج شتر در آن بنت لبون (۱) است، پس اگر به چهل و شس بر سد تا شصت در آن حقه (۱) است، هرگاه به شصت و یک رسید تا هفتاد و پنج در آن جذعه (۱) است، مگر اینکه کسیکه فقط چهار شتر دارد، در آن زکات نیست، مگر اینکه صاحبش بخواهد، پس اگر به پنج شتر رسید در آن یک گوسفند (۱) است (۱) است (۱) گوسفند (۱) است (۱) است (۱) سفند (۱) است، مگر اینکه گوسفند (۱) است (۱

- (١) بنت المخاض: شتر مادهء يكساله.
 - (٢) بنت اللبون: شتر ماده، دو ساله.
 - (٣) الحقه: شتر مادهء سه ساله.
 - (۴) الجذعه: شتر ماده، چهار ساله.
- (۵) در گوسفندیکه برای زکات جدا میشود، باید که (جذع) از گوسفند، یعنی که شش ماهه باشد ، ودر بز باید (ثنی) یعنی یکساله بوده باشد.
 - (۶) به روایت بخاری.

ك___تاب زكات

دوم: نصابهای گاو، ومقدار واجب در هر نصاب

از معاذ بن جبل روایت شده که فرمود: ((نبی اکرم که مرا به یمن فرستاده امر کرد که از هر سی گاو یک تبیع نر یا ماده (۱) بگیرم، و از هر چهل یک مسنهٔ (۱۳)). (۱۳)

نصابها وزكات گاو

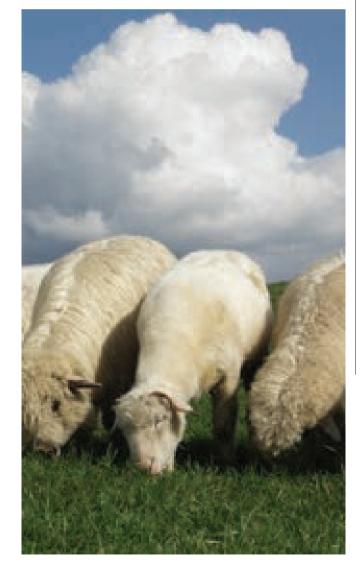
مقدار زکات واجب در آن	شمار گاو
تبيع (گوسالهء يک ساله)	۳۹ -۳۰
مسنه (گوساله، دو ساله)	۵۹ -۴۰
دو تبيع	99 -9·
يک تبيع ويک مسنهٔ	V9 -V•

سوم: نصابهای گوسفندان، ومقدار واجب در هر نصاب

در حدیث انس که قبلا ذکر شد، آمده است: ((ودر زکات گوسفندان سائمه هنگامیکه شمار آنها به چهل برسد، تا یکصد وبیست، زکاتش یک گوسفند است، اگر از یکصد وبیست افزون شد، تا دوصد گوسفند، زکاتش دو گوسفند است، اگر از دو صد گوسفند اضافه شد تا سه صد، در آن سه گوسفند است، اگر از سه صد گوسفند افزون شد، پس در هر صد اضافی یک گوسفند زکات بدهد. هر گاه گوسفندان سائمه مردی از چهل گوسفند اگر یکی هم کمتر بود، برآن زکات نیست، مگر اینکه صاحبش پرداخت زکات را بخواهد)).(۱)

نصابها وزكات گوسفند

مقدار زکات واجب در آن	شمار گوسفندان
گو سفند	17. :4.
دو گوسفند	۲۰۰ :۱۲۱
سه گوسفند (وهرگاه صدی دیگر اضافه شد، گوسفندی بر آن افزون میشود)	۲۰۰:۲۰۱

⁽١) التبيع والتبيعة: گوساله، كه يكسال را تمام كرده باشد.

⁽٢) المسنة: گوساله، كه دو سال را تمام كرده باشد.

⁽۳) به روایت ابو داود.

⁽۴) به روایت بخاري.

ز کات چهار پایان

